SALLAN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

2020

Sallan kunnan koululaisten koulukuljetuksissa kulkee esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion oppilaita. Sallan kunnan koulukuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määriteltyjä säännöksiä ja Sallan kunnan hyvinvointipalvelulautakunnan tässä koulukuljetussäännössä hyväksymiä periaatteita. Tätä koulukuljetussääntöä noudatetaan Sallan kunnan koulukuljetuksia myönnettäessä ja järjestettäessä 1.8.2020 alkaen.

Tämän oppaan tarkoituksena on parantaa esiopetuksen oppilaiden, peruskoululaisten ja lukiolaisten kuljetusten turvallisuutta sekä antaa yhteiset toimintamallit, kouluille , liikennöitsijöille, koulukuljettajille, huoltajille ja oppilaille/opiskelijoille. Oppilaille ja vanhemmille tiedotetaan syystiedotteessa ja Wilman kautta koulumatkakuljetuksiin liittyvistä turvallisuussäännöistä, käyttäytymisestä koulumatkakuljetuksissa ja menettelytavoista ongelmatilanteissa. Liikennekasvatus- ja liikenneturvallisuussuunnitelma sekä koulukuljetusopas täydentävät koulumatkoihin liittyviä asioita.

1.Lainsäädännölliset perusteet

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täyttyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen. Koulukuljetus myönnetään oppilaaksi otosta päättävän viranhaltijan osoittamaan lähikouluun.

Oppilaan koulupaikan määräytyminen (POL 6 §)

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa. (13.7.2018/542)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

Koulumatkat (POL 32 §)

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542) Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642) Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542) Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Alkolukkolaki määrää koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (25.8.2016/730) alkolukon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja päivähoitokuljetuksissa. Sallan kunnan koulukuljetuksissa edellytetään alkolukkoa koulukuljetuksia tilausajona hoitavissa autoissa.

2.Koulukuljetuksen myöntäminen

Perusopetuslain 32 §:ssa määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täyttyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia. Mikäli perusopetuslain määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään oppilaan koulumatkan. Koulukuljetus myönnetään oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan. Sallan kunnan koulukuljetus järjestetään ilman erillistä hakemusta oppilaan osoitetietojen perusteella.

Koulumatkan pituus

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen

Sallan esi- ja perusopetuksessa oppilaalle myönnetään koulukuljetus ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on - esiopetuksessa tai peruskoulun 1.–3. luokan oppilaalla yli kolme kilometriä - peruskoulun 4.–9. luokan oppilaalla yli viisi kilometriä. Pituus mitataan lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotitontin portilta koulutontin portille. Tampion alueella asuvat oppilaiden koulumatkan pituus on noin 3 km riippuen asuinpaikasta. Alueen lapset ovat voineet linja-autossa.

Koulumatkan turvallisuuden arviointi

Jos oppilaan koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle.

Vaaralliseksi luokiteltavia osuuksia on Sallan kunnassa vähän. Koulumatkan turvallisuutta arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Koulumatkan turvallisuutta arvioidaan Liikenneturvallisuusryhmässä. Turvallisuutta arvioidessa tarkastellaan matkalla olevien liikennemääriä, nopeusrajoituksia, näkyvyyksiä ja mahdollisia erillisiä kevyen liikenteen väyliä sekä huomioidaan oppilaan ikä. Mahdolliset erityistarpeet huomioidaan oppilaskohtaisesti asiantuntijalausuntojen perusteella.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Mikäli koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan todetaan oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet esim. oppilaan kehitystaso tai terveydelliset syyt huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen.

Huoltajan tulee liittää koulukuljetushakemukseen lääkärin, psykologin tai muun vastaavan tahon asiantuntijalausunto. Lausunnosta tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Hyvinvointipalvelulautakunta päättää kuljetuksesta mikäli matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Kunnan osoittamassa esi- tai perusopetuspaikassa opiskelevalle oppilaalle voidaan hakemuksesta myöntää koulukuljetus tapaturmasta johtuvan äkillisen kuljetustarpeen perusteella tietylle ajanjaksolle. Tällöin koulukuljetuksen tarve tietylle ajalle tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Tapaturmasta johtuvan vamman rajoittavuus määrittää, millä kuljetusmuodolla oppilas kuljetetaan.

3.Koulukuljetusten järjestäminen

Kuljetusreitit laaditaan yhteistyössä liikennöitsijöiden ja kuljettajien kanssa. Pysähtymispaikat määritellään yhdessä kuljetuksia hoitavien autoilijoiden kanssa siten, että ne ovat turvalliset ja tarkoituksenmukaiset. Kuljetusten aikatauluista ja koulukuljetuksessa noudatettavista ohjeista tiedotetaan huoltajille ja oppilaille lukuvuoden alussa.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää osalle matkaa. Asuinalueesta riippuen oppilaan koulumatkallaan kävelemä osuus voi vaihdella pituudeltaan ja olosuhteiltaan. Kilometrirajana 3 km on pisin mahdollinen omavastuumatka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin lähimmälle linja-autopysäkille tai noutopaikkaan. Oppilaiden noutopaikat pyritään järjestämään niin, että ne ovat järkevästi kouluauton reitillä ja turvallisia nousta kyytiin oppilaan kyvyt huomioon ottaen.

Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuluva yhteisaika odotuksineen ei saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Tämä on otettava huomioon suunniteltaessa oppilaan omatoimisesti kuljettavan koulumatkan pituutta. Kotiportilta haetaan vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä (esim. liikuntaeste).

Oppilaalle saattaa koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään kuitenkin pitämään mahdollisimman lyhyinä. Koulukuljetukset alkavat perusopetuslain mukaisesti lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä. Huoltajille toimitetaan ohjeistus koulukuljetusten alkamisesta ennen koulun alkua.

Kuljetukset aamu- ja iltapäivätoimintaan eivät kuulu kuntien järjestämisvelvollisuuksiin. Sallassa ei järjestetä erillistä kuljetusta aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville. Ne aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvat oppilaat, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä, saavat maksuttoman koulukuljetuksen, mikäli aikataulut sopivat aamu- ja iltapäiväkerhon alkamiseen/ päättymiseen. Muina aikoina huoltajat huolehtivat kuljetuksesta.

Koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- terapia-, lääkäri-, kerho-, yms. käynteihin
- tilapäisasumisiin, vapaa-ajan asuntoihin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- kaverin luokse.

Mikäli oppilaalle ei ole myönnetty maksutonta koulukuljetusetuutta, oppilas voi kulkea koulukyydissä linja-autossa maksavana asiakkaana, mikäli autossa on tilaa.

Työjärjestyksistä poikkeavat koulun alkamis- ja päättymisajankohdat

Koulukuljetukset järjestetään lukuvuoden alkaessa ilmoitettujen oppilaiden normaalien lukujärjestysten mukaisesti. Kouluilla järjestettävinä poikkeuspäivinä koulukuljetukset pyritään järjestämään poikkeavien lukujärjestysten mukaisesti.

Koulukuljetusoppilas on oikeutettu koulukuljetukseen ennen tai jälkeen hänelle annetun tukiopetuksen.

Kasvatuskeskusteluun tai jälki-istuntoon määrätylle oppilaalle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kasvatuskeskustelun tai jälki-istunnon jälkeen.

Yhteishuoltajuus tai muu syy käydä koulua kahdesta eri paikasta

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetus myönnetään oppilaan väestörekisterin mukaisesta osoitteesta. Kuljetukset järjestetään vain lapsen ensisijaisen kodin ja lähimmän esiopetuspaikan tai koulun väliselle matkalle. Lapsen asuessa kahden eri huoltajan luona, kunta on velvollinen järjestämään lapsen koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn vakinaiseen asuinpaikkaan (KHO 2006:10), mutta erillisestä hakemuksesta lapsen ja perheen tilanne huomioiden voidaan järjestää päivittäinen koulukuljetus myös toisen huoltajan luokse kunnan alueella.

Koulumatkan aikana

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttavat monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajan tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Oppilaan huoltajat vastaavat siitä, että oppilas pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon, koulukuljetusautoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin

Koulu suosittaa ja ohjeistaa koulumatkan kulkemiseen kävellen ja pyörällä koulumatkan pituus huomioiden. Erilaisissa tutkimuksissa on todettu, että koululaisten yleiskunto on heikentynyt

liikkumisen vähenemisen myötä. Lapsen itse kuljettavan koulumatkan osuus tulisikin nähdä lapsen oikeutena, joka edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan kotiympäristössään ja luottamaan omiin kykyihin kulkea koulumatkansa. Kouluilla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä. Liikenneturvan verkkosivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta lapsille, nuorille ja aikuisille (www.liikenneturva.fi). Myös poliisi opastaa turvalliseen liikkumiseen.

4.Turvallinen koulumatka

Koulukuljetusauton kyytiin saavat mennä vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetus. Autoon ei saa ottaa kavereita mukaan. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Autossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja mahdolliset turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan.

Auton kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Auton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Koulun vastuu oppilaiden turvallisuudesta alkaa, kun oppilas jää koulukyydistä aamulla koulun alueelle. Takseille ja linja-autoille pysäkit sijaitsevat koulukeskuksen alapihalla. Kyydityksiä on valvomassa opettaja.

Oppilaiden omakuljetukselle on varattu paikka toimintakeskuksen tien varressa olevalta parkkialueelta. Sitä kautta on helppo tulla kouluun, eikä koulun alapiha ruuhkaudu liikaa, ja vaaratilanteet vähenevät. Oppilaillakin on turvallisempaa, kun liikenne on hallittua.

Opettajan tai rehtorin on ilmoitettava tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Koulun järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkoilla eikä opettajalla ole toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla tapahtuneista rikkeistä. Koululle tulee kuitenkin ilmoittaa kaikki koulumatkalla tapahtuneet rikkeet.

<u>Aikataulut</u>

Koulukuljetusautojen aikataulut suunnitellaan koulujen alkamis- ja päättymisajat huomioiden. Koulukuljetusoppilaat haetaan ilmoitetuista paikoista suunnitellun ajoreitin mukaisesti. Koulukuljetusauto ei saa ohittaa hakupaikkaa ennen aikataulun mukaista aikaa. Koulukuljetusauto voi saapua myös ilmoitettua aikaa myöhemmin.

Oppilaan on oltava 5 - 10 minuuttia ennen sovittua aikaa odottamassa sovitussa paikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei

myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovitulla paikalla. Huoltajan tulee ilmoittaa koululle välittömästi kuljetustarpeen peruuntumisesta, kun se on tiedossa.

Oppilas voi joutua koulumatkoillaan odottamaan kuljetusta kuljetusreitin varrella tai koululla. Oppilaan tulee odottaa taksia/linja-autoa 15 minuuttia yli ilmoitetun ajan. Jos auto ei jostain syystä saavu kuljetuspisteeseen tässä ajassa, oppilaan tulee ottaa yhteyttä kouluun ja kysyä tarkempia ohjeita.

Kun reitin aikana tulee poikkeava tilanne, niin autoilija ratkaisee, voiko muuta liikennettä ja matkustajien turvallisuutta vaarantamatta pysähtyä sovitussa kohdassa.

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa linja-autoille tai koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Sallan kunta ei korvaa oppilaiden linja-autoille tai koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Onnettomuus

Oppilaat ovat vakuutettuja koulumatkan ja -päivän ajan.

Poikkeaminen koulumatkalta

Oppilaan koulumatka on reitti suoraan kotiin ja päinvastoin. Tämä koskee myös koulukuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä, tai jos hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

Koulukuljetusauto ei saavukaan

Joskus voi olla tilanteita, jolloin kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esimerkiksi auton rikkoutumisesta johtuen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa koulukuljetusauton aikatauluihin myöhästymisiä..

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa koululle. Ongelmatilanteet käsitellään tapauskohtaisesti ja kuljetusyrittäjään otetaan tarvittaessa yhteyttä palvelun parantamiseksi.

5. Muistilista koulukuljetuksissa

Huoltajan ja oppilaan muistilista

Huoltajan tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän ja kykyjen karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Huoltajan/oppilaan/opiskelijan tehtävänä on huolehtia tai ilmoittaa

- kyytimuutoksista välittömästi suoraan taksiin tai linja-autoon sekä koululle, jos kyseessä on samaa tai seuraavaa päivää koskeva muutos.
- ennalta tiedossa olevat useamman päivän muutokset suoraan autoilijalle (esim. useamman päivän kestävä flunssa tms. jos tiedetään, että lapsi on loppuviikon kotona sairaana),
- kirjallisesti esim. tekstiviestillä tai viestilapulla kuljettajalle ja koululle oppilaan koulukuljetuksiin tulevista muutoksista (muu satunnainen kuljetusjärjestely yms.),
- oppilas on ajoissa hakupaikalla (noin 10 min.) ja että hakupaikka on esteetön eri vuodenaikoina,
- oppilas on pukeutunut sään mukaisesti,
- oppilas käyttää pimeällä heijastinta
- oppilas ottaa kyytiin vain sellaisia urheiluvälineitä ja muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla ja joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa,
- urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esimerkiksi luistimissa täytyy olla suojustimet sekä sukset ja sauvat tulee olla niputettuina yhteen),
- huoltajat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana sekä kertovat tarvittaessa kuljettajalle lapsen sairauksista ja mahdollisesta lääkityksestä (esim. diabetes, epilepsia),
- huoltajat selvittävät taksien ja linja-autojen aikataulut ja harjoittelevat liikenteessä kulkemista.
- oppilas istuu penkille ja kiinnitetään sekä pidetään mahdollinen turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- oppilas käyttäytyy asiallisesti ja otetaan muut matkustajat huomioon
- oppilas noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- oppilas kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- oppilas poistuu autosta viivyttelemättä, mutta rauhallisesti
- oppilas ylittää tie/jatkaa matkaa vasta, kun auto on jo lähtenyt ja näkyvyys on riittävä jatkaa turvallisesti matkaa
- oppilas noudattaa kuljettajan antamia ohjeita

Huoltaja tai oppilas ei voi itse tilata koulukuljetusta, eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin.

Mikäli oppilas toistuvasti häiritsee omalla toiminnallaan koulukuljetuksia, voidaan oppilaalta evätä koulukuljetus määräajaksi koulunjohtajan päätöksellä. Eväämistapauksessa huoltajat vastaavat oppilaan koulukuljetuksesta

Koulun ja opetuksen järjestäjän muistilista

- suunnittelee koulukuljetusten reitit ja aikataulut
- tekee yhteistyötä koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa
- tiedottaa tarvittaessa kouluautojen aikataulut ja niissä tapahtuvat muutokset kouluille ja huoltajille
- vastaa kuljetuksen järjestämiseen liittyviin palautteisiin
- valvoo kuljettajien toimintaa ja kalustoa
- käsittelee vuosittain koulukohtaiset kuljetusten pelisäännöt ja tiedottaa niistä.
- opastaa huoltajia koulukyytiasioissa,
- järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan kuljetusten odotusaikana, sään niin vaatiessa (esim. kova pakkanen) koulu järjestää kuljetusoppilaille mahdollisuuden olla sisätiloissa,
- toimittaa liikennöitsijöille oppilaiden nimilistat ja aikataulut ennen lukuvuoden alkua,
- sopii/ilmoittaa elokuun alussa ennen lukuvuoden alkua liikennöitsijöiden kanssa ja koulujen johtajien sekä päiväkodin johtajan kanssa alkavan lukuvuoden koulukuljetuksista,
- arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä
- koulun kuljetusyhteyshenkilö huolehtii, että kuljetusten suunnittelija saa kuljetusoppilaiden lukujärjestykset hyvissä ajoin
- kouluille jaetaan syksyisin koulukuljetusten ohjeet, jotka koulujen tulee toimittaa edelleen kuljetusoppilaille ja heidän huoltajilleen
- erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai tilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- koulujen henkilöstön tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle.

Kuljettajan/kuljetusyrittäjän muistilista

Alkolukkolaki määrää koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (25.8.2016/730) alkolukon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja päivähoitokuljetuksissa. Riihimäen kaupungin koulukuljetuksissa edellytetään alkolukkoa koulukuljetuksia tilausajona hoitavissa autoissa.

- autot on huollettava niin, että niiden kaikki laitteet toimivat moitteettomasti.
- autojen renkaiden on oltava hyvässä kunnossa.
- autojen on oltava siistejä ja puhtaita.
- autot on siivottava kerran vuorokaudessa.
- kuljettajan on otettava talteen löytötavarat ja samalla huolehdittava auton siisteydestä.
- kuljettajan on huolehdittava, että auton lämpötila ja ilmanvaihto ovat matkustajan kannalta asianmukaiset ja miellyttävät.
- autossa on oltava puhelin.
- palvelun tuottajalla tulee olla toiminnan edellyttämät asianmukaiset vakuutukset.
- näistä on pyydettäessä annettava selvitys.
- koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana olevalla koulukyytikilvellä. kilven saa korvata takseissa valaistulla koulukuljetusta ilmaisevalla kuvulla, joka on vähintään taksivalaisimen kokoinen. linja-autoissa tulee olla vähintään linjan reittiä osoittavat etulinjakilvet.
- auton tavaratilaan tulee sopia oppilaiden mukanaan kuljettamat urheiluvälineet ja muut matkatavarat.
- kuljettajan on noudatettava aikatauluja täsmällisesti.
- kuljettaja on velvollinen häiriötilanteessa (esim. rikkoutunut auto tai sairastuminen jne.) järjestämään tarjoamansa kohteen kuljetukset.
- kuljettajan on ilmoitettava koulukuljetuksen häiriöstä ja aiheutuneen viivästyksen kestosta sivistystoimistoon tai koulunjohtajalle.
- kuljetuksissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, sen perusteella annettuja määräyksiä sekä ostajan toimivaltansa rajoissa antamia ohjeita.
- kuljettaja toimii tienkäyttäjän mallina liikennesääntöjä noudattamalla,
- kuljettaja pitää kuljetettavien oppilaiden nimilistan mukanaan sekä päivittää listat mahdollisten muutosilmoitusten mukaiseksi,
- liikennöitsijä ja kuljettajat noudattavat salassapitovelvollisuutta
- liikennöinnissä käytettävä ajoneuvokalusto on suomen tieliikenteeseen hyväksyttyä ja katsastus on voimassa.
- kaluston tulee olla sellaista, että kuljetukset voidaan häiriöttä hoitaa aikataulun mukaisesti
- kuljetuskapasiteetiltaan kaluston tulee olla tarjottavan palvelun asettamat vaatimukset täyttävää
- kuljettajan on oltava soveltuva hoitamaan lasten ja nuorten kuljetuksia

- liikennöitsijän/kuljettajan on huolehdittava kuljettajansa ja mahdollisten alihankkijoiden rikostaustan selvittämisestä lain 504/2002 (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä) edellyttämällä tavalla.
- kuljettajan asiakaspalvelun tulee olla ystävällistä, asiallista ja koulukuljetuksissa tarvittaessa oppilaiden käyttäytymiseen puuttuvaa.
- tupakointi ja päihteiden käyttö on kokonaan kielletty.
- liikennöitsijältä ja hänen alaisiltaan kuljettajilta edellytetään moitteetonta suomen kielen taitoa.
- kuljettajan tulee olla ammattitaitoinen ja hänellä tulee olla kuljettamansa ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus.
- kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset
- kuljettajan on huolehdittava, että asiakkaat käyttävät turvavyötä.
- sijoittaa oppilaat autoon huomioiden heidän erityistarpeensa,
- pysäköi niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä pois kyydistä turvallisessa paikassa ja saattaa tarvittaessa oppilaan kotitiehaaraan tai ajotien yli),
- asiakkaiden erityistarpeet tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon.
- koulukuljetuksen aikana (oppilaiden ollessa kyydissä) tulee käyttää koulukyytikilpeä tai koulukyytikupua.
- koulukuljettajan edellytetään osallistuvan tilaajan koulukuljettajille järjestämiin info- ja koulutustilaisuuksiin.
- kuljettajan tulee tietää, mistä matkustaja voi saada lisätietoja matkustamiseen liittyvistä asioista.
- kuljettajan on välitettävä matkustajien antama palaute liikennöitsijälle, joka välittää sen ostajalle.
- koulukuljetuksissa noudatetaan Sallan kunnan koulukuljetusopasta.